

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

מערכת: 073-249-0403

sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל

נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
271

'יום אחד', 'שבת אחת', 'חודש אחד', 'שנה אחת', 'שבוע אחד' - אסור בהיקף שלם, וכגון ביום - מעת לעת. 'עד הפסח' - אסור עד שיגיע הפסח, 'עד שיהא הפסח' - אסור עד שיצא פסח, שמשמע עד שיהא כולו, 'עד לפני הפסח' - לרבי מאיר אסור רק עד שיגיע פסח, כיון שמשמעות הלשון היא גם עד רגע שלפני סוף יום אחרון של פסח אומרים שאין מכניס אדם עצמו לספק, לרבי יוסי אסור עד שיצא פסח, שסובר שאדם מכניס עצמו לספק. (ולהלן דף ס"א: מוחלפת השיטה).

איבעיא בשאמר 'קונם יין שאני טועם יום' - אם דינו כאומר 'היום' או כאומר 'יום אחד'. [ונקטינן לחומרא ואסור מעת לעת].

'קונם יין שאני טועם השנה' - נתעברה השנה אסור בה ובעיבורה, ואין אומרים שהולכים אחר רוב השנים שאינם מעוברות.

נדרים דף ס"א. יום א' פרשת ויגש ר"ח טבת ז' דחנוכה תשפ"ג

דף ס"א - ע"א

'וקדשתם את שנת החמישים שנה' - לחכמים מתחילים למנות שנות השמיטה משנת חמישים ואחת, שנאמר 'שש שנים תזרע שדך' - לעולם קודם שמיטה מותר לזרוע שש שנים, והרי ביובל אסור לזרוע. לרבי יהודה שנת החמישים היא שנה הראשונה של שמיטה הבאה, והפסוק 'שש שנים תזרע שדך' היינו בשאר השמיטות שאינם סמוכות ליובל.

העומד באמצע חמישים שנה של יובל, ואמר 'קונם יין שאני טועם יובל זה' - לחכמים שנת החמישים בכלל הנדר, ולרבי יהודה שנת החמישים שייך ליובל הבא ומותר בה.

דף ס"א - ע"ב

מי שיש לו ב' כיתי בנות משתי נשים, ואמר: קידשתי את בתי הגדולה, ואיני יודע אם גדולה שבגדולות אם גדולה שבקטנות, או קטנה שבגדולות שהיא גדולה מן הגדולה שבקטנות - לרבי מאיר כולם אסורות חוץ מן הקטנה שבקטנות, שסובר שאדם מכניס עצמו לספק, לרבי יוסי כולם מותרות חוץ מן הגדולה שבגדולות, שאין אדם מכניס עצמו לספק.

נדרים דף ס'. שב"ק ר"ח פרשת מקץ ל' כסלו ו' דחנוכה תשפ"ג

פרק שמיני - קונם יין

דף ס' - ע"א

משנה. קונם יין שאני טועם היום - אסור עד שתחשך, ולכשתחשך צריך שאלה לחכם גזירה משום 'יום אחד' שאסור מעת לעת. [אבל המקבל עליו תענית יחיד אוכל משתחשך וא"צ שאלת חכם, לר"ן - שהדבר ידוע שכך דין תענית ולא כשאר נדרים, ולא יבא להחליף בו נודר יום אחד. לרשב"א - רק באומר 'היום' עלול להתחלף ב'יום', שדומים בכך שמוותרים בתחילת היום, מה שא"כ תענית שנאסר מתחילת היום. המקבל עליו להתענות יום אחד בשבת - אינו צריך להתענות כ"ד שעות, שבוודאי נתכוון לתעניות שאמרו חכמים, והיינו מעלות השחר עד שתחשך].

מה שגזרו 'היום' משום 'יום אחד' שצריך שאלת חכם אינה משום גזירה לבד, שאין שכיח להחליף, אלא גם משום שהנודר לא נהג כראוי, שכאילו בנה במה בשעת איסור במות והמקיים כאילו הקריב עליו קרבן. [ולכן אם היה נדר מצוה, כגון ללמוד - אינו צריך שאלה].

'שבת זו', ועומד באחד מימי השבוע - אסור בכל השבוע ושבת הבאה בכלל. [ואם עמד ביום השבת - אינו אסור אלא ביום השבת, ושלא כשיטת אחרים שאסור גם בשבוע הבא].

דף ס' - ע"ב

'חודש זה' - אסור בכל החודש ואין ראש-חודש הבא בכלל, ואפילו יום א' של ר"ח של חודש הבא אע"פ שהוא למלאות חודש העבר שנדר בו - שבנדרים הולכים אחר לשון בני אדם, והם קורין אותו ראש-חודש של חודש הבא. [ובשטרות יש לכתוב ביום א' של ר"ח - ביום א' של חודש הבא, ואם כתבו על שם חודש שעבר השטר מוקדם ופסול, וביום ב' של ר"ח יש לכתוב - ביום שני לחודש פלוני, שנוסח השטרות הוא כלשון בני אדם כדין נדרים. ובגט יש להחמיר ולכתוב: ביום ל' לחודש תשרי שהוא ר"ח מרחשון].

'שנה זו' - אסור בכל השנה עד ראש השנה, 'שבוע זה' (שני שמיטה 12) - אסור בכל השבוע ושביעית בכלל.

טרפון, ולא הניחו רק משום כבוד תורתו - רבי טרפון שהיה עשיר גדול היה לו לפייסו בממון.

'לאהבה את ה' אלוקיך לשמוע בקולו ולדבקה בו' - שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם, אשנה שיקראוני רבי, אשנה שאהיה זקן ואשב בישיבה, אלא למוד מאהבה וסוף הכבוד לבא.

עשה דברים לשם פעלם ודבר בהם לשמם, אל תעשם עטרה להתגדל בהם, ואל תעשם קורדום להיות עודר בו.

מותר לתלמיד חכם להודיע שהוא תלמיד חכם במקום שאין מכירים אותו, כדי שיפסקו דינו תחילה.

'ובני דוד כהנים היו' - היו חכמים שדינם כמו כהנים, שכהן נוטל חלק בראש, שנאמר 'וקדשתו' - לכל דבר שבקדושה, להיות עולה ראשון לתורה, ולברך ברכת המזון, וליטול מנה יפה ראשון.

דף ס"ב - ע"ב

מותר לתלמיד חכם להודיע שהוא תלמיד חכם ופטור ממיסים - מנת המלך, וכסף גולגולת, וארנונא [סעודת המלך או שותפות המלך בבהמות].

מותר לתלמיד חכם לומר שהוא עבד לכומר עובדי האש שעבדיו פטורים ממיסים, ואינו כמודה בעבודת כוכבים, שמוכח שאמר כן רק להפטר ממיסים, ואף שהם סבורים שכוונתו לע"ז הוא לבו לשמים - שמתכווין שהוא עבד הקב"ה ש'אש אוכלה הוא'.

רב אשי מכר יער לעובדי האש, ואין בזה משום 'ולפני עור לא תתן מכשול', שרוב עצים שקונים הם להסקה ולא לע"ז.

משנה . הנודר 'עד הקציר' - סתם כוונת בני אדם היינו עד שיתחילו העם לקצור קציר חטים ולא קציר שעורים, אלא אם כן במקומו רגילים לקרות סתם קציר לקציר שעורים. והכל לפי זמן הקציר במקום שהיה בשעת הנדר, אם בהר אם בבקעה.

'עד הגשמים' או 'עד שיהיו גשמים' - אסור עד שתרד רביעה שניה. לרשב"ג - עד שיגיע זמנה של רביעה שניה.

עד שיפסקו הגשמים - לרבי מאיר אסור עד שיצא ניסן, לרבי יהודה עד שיעבור חג הפסח.

הנודר עד הקיץ, והוא בגליל וירד לעמקים - אע"פ שהגיע קיץ בעמקים אסור עד שיגיע קיץ בגליל. [וכן נדר עד הקציר והיה בהר וירד לבקעה - אסור עד שיגיע זמן קציר בהר].

נדרים דף ס"ג . יום ג' פרשת ויגש ג' טבת תשפ"ג

דף ס"ג - ע"א

הנודר 'עד הגשמים' - לת"ק אסור עד שתרד רביעה שניה, ולרשב"ג עד שיגיע זמנה של רביעה שניה. אמר 'עד הגשם' - לכו"ע אסור עד שיגיע זמנה של רביעה שניה. [כיון שאין זמן קבוע לתחילת הגשם לא מכניס אדם נפשו לספק, ודווקא בהוסיף ואמר 'עד הגשמים' במקום לומר 'עד הגשם' סברו חכמים שהתכווין עד שירדו גשמים].

מחלוקת רבי מאיר ורבי יוסי במשנתנו בנדר עד לפני זמן קבוע - יש להחליף השיטות על פי דבריהם במשנה בקידושין, שלרבי מאיר אסור עד שיצא, שסובר שאדם מכניס עצמו לספק, ולרבי יוסי היינו עד שיגיע, שאין אדם מכניס עצמו לספק. [הלכה כרבי יוסי. לרמב"ם: כסוגיא כאן - שסובר עד שיגיע. לרמב"ן: עד שיצא, כסוגיא בקידושין שפירשו שא"צ להפך כאן השיטות. קונם יין שאני טועם עד שיהא משתה בני - איבעיא בירושלמי אם כזמנו קבוע, ולרבי מאיר אסור עד שיצא, או כיון שיכול לדחותו אין זמנו קבוע ואסור עד שיגיע, ולהלכה מחמירים].

'עד הקציר' 'עד הבציר' 'עד המסיק' - אינו אסור אלא עד שיגיע, שכל שיש להמשכתו זמן קבוע ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע, אמר 'עד שיהא' - אסור עד שיצא. וכל שאין זמנו קבוע, בין אמר 'עד שיהא', בין אמר 'עד שיגיע' - אינו אסור אלא עד שיגיע, שאין אדם אוסר עצמו בזמן שאין לו קצבה.

'עד הקיץ' או 'עד שיהא קיץ' - לתנא במשנה אסור עד שיתחילו העם להכניס התאנים בכלכלות של תאנים, ולא בשל ענבים - שרק תאנים נקראים קיץ כיון שקוצצים אותם ביד.

'עד שיעבור הקיץ' - עד שיקפילו רוב המקצועות (הסכינים), המיוחדים לעשות עיגולי תאנים.

הנודר מפירות הקיץ - לת"ק אינו אסור אלא בתאנים, לרשב"ג גם בענבים, שכשיבשו עוקצי הענבים אף הם נקצצים ביד.

נדרים דף ס"ב . יום ב' פרשת ויגש ב' טבת זאת חנוכה תשפ"ג

ביום מסוגל זה נא להשתתף במגבית חנוכה להוצאות הכרוכות במפעל זה סיכומי הדף היומי - מחודדים להרבות תורה בישראל ובזכות זה תתברכו בניסים ונפלאות כמו שנעשה לאבותינו בזמן הזה

דף ס"ב - ע"א

הוקפלו רוב המקצועות - התאנים שנשארו בשדה מותרות משום גזל, ופטורות מן המעשר, שהתייאשו מהם בעליהם והם הפקר, וכן נהגו כמה מהתנאים לאכול מהם, אך רבי יוסי בר יהודה החמיר על עצמו ולא אכל אף אחר שאמרו הבעלים: מדוע אינכם אוכלים, שחשש שמא אמר זאת מתוך רוע לב, שהתכוון להתלונן על אלו שכן אכלו.

רבי טרפון אכל ממה שנשאר אחר שהוקפלו המקצועות, ותפסו בעל השדה לתוך שק ורצה להשליכו לנהר, שסבר שהוא זה שגנב ממנו ענבים במשך כל השנה, ואמר רבי טרפון: אוי לו לטרפון שזה הורגו, והניחו וברח. וכל ימיו היה רבי טרפון מצטער שנשתמש בכתרה של תורה, שעונשו שנעקר מן העולם ק"ו מבלשצר שמת עקב שנשתמש בכלי קודש אחר שנעשו כלי חול. ואף שמותר לתלמיד חכם להשתמש בכתרה של תורה להפטר מדבר שאינו חייב בו, מ"מ כיון שבעל השדה חשד בו גם אחר שנודע לו שהוא רבי

פרק תשיעי - רבי אליעזר

דף ס"ד - ע"א

משינה. פתח בכבוד אביו ואמו - אילו היית יודע שמבזים אביך ואמך על שאתה קל בנדרים [שקורין אותך רשע בן רשע, או שאומרים שלמדת מהם לזלזל בנדרים] - לרבי אליעזר פותחים בו, ולחכמים אין פותחים.

פתח בכבוד המקום - אילו היית יודע כשנדרת שהיית מיקל בכבוד המקום, נחלקו התנאים בדעת רבי אליעזר: לרבי צדוק פותחים בו, ולחכמים בזה לכו"ע אין פותחים, וטעמם: לאביי - משום שאין נדרים ניתנים יפה, שלא יעיז פניו לומר שאעפ"כ היה נודר הגם שבאמת היה נודר. [וזהו גם טעמם של חכמים החולקים על רבי אליעזר שאין פותחים בכבוד אביו ואמו. ורבי אליעזר סובר שרק בכבוד המקום יש חשש זה]. לרבא - כיון שפתח זה שייך בכל הנדרים יש לחשוש שיתיר אדם לעצמו בלא שאלת חכם. [וזהו גם טעמם של חכמים החולקים על רבי אליעזר כנ"ל, ורבי אליעזר סבר שחשש זה שייך רק בכבוד המקום שהוא פתח לכל הנדרים, מה שא"כ כבוד אב ואם שיש נדרים קלים שאין בהן משום זלזול בכבודם. לפירוש שני בר"ן: רבא מודה לאביי שטעמם של חכמים החולקים על רבי צדוק וסוברים שגם לרבי אליעזר אין פותחים בכבוד המקום הוא מטעם שמא לא יעיז פניו. אלא בא להסביר טעמם של חכמים החולקים על רבי אליעזר ואוסרים לפתוח בכבוד אביו ואמו].

דף ס"ד - ע"ב

מודים חכמים לרבי אליעזר בדברים שבינו לבין אביו ואמו שפותחים בכבודם, לאביי שטעמם של חכמים שאין פותחים בכבוד אביו ואמו מחשש שלא יעיז לומר שהיה נודר אע"פ שמזלזל - בזה אין קיים החשש שהרי כבר התחצף לנודר במקום כבודם. לרבא - כיון שבשאר נדרים אין פותחים בכבוד אביו ואמו ורק באופן זה פותחים בכך, אין לחשוש שיתיר מעצמו.

פתח בנולד, כגון קונם שאיני נהנה מאיש פלוני ונעשה סופר שהכל נצרכים לו, או שהיה משיא את בנו, או קונם בית זה שאני נכנס ונעשה בית הכנסת, ואילו היה יודע שיהיה כך לא היה נודר - לרבי אליעזר פותחים בו, ולחכמים אין פותחים בו, שאינו שכיח ואינו עושה הנדר כטעות. [אבל חרטה שכיחה].

מקורו של רבי אליעזר שפותחים בנולד: שהרי יתרו השביע את משה לשבת בארץ מדין, והקב"ה פתח לו בנולד, שנאמר 'כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך'. ולחכמים: אותם האנשים היו דתן ואבירם ועדיין חיו, שהרי היו בעדת קרח, וכי מתו' היינו שירדו מנכסיהם ועניי חשוב כמת, ושכיח הוא ואינו נולד.

ארבעה חשובים כמת: עני (כנ"ל), מצורע - שנאמר 'אל נא תהי כמת', סומא - שנאמר 'במחשכים הושיבני

זמן רביעה: לרבי מאיר: ראשונה לשאול ותן טל ומטר - ג' חשון, שניה לנודר עד הגשמים - ז' חשון, שלישית לתענית יחידים אם לא ירדו - כ"ג חשון. לרבי יהודה: ז' י"ז כ"ג. לרבי יוסי: ז' כ"ג ור"ח כסלו. [לשיטת אחרים: אמר 'עד הגשם' אסור עד רביעה ראשונה, לחכמים עד שתרד, ולרשב"ג עד זמנה].

משנה. 'קונם יין שאיני טועם השנה' או 'שנה זו' - נתעברה השנה אסור בה ובעיבורה. [אבל אמר 'שנה' - לרשב"א אין חודש העיבור בכלל, כיון שלא הוקבע נדרו לשנה זו דווקא, אע"פ שהוא בבל תאחר אם לא קיים נדרו בשנה זו, מ"מ אם לא נהג איסורו בשנה זו משלימו לשנה הבאה הפשוטה. ואפילו אומר 'שנה אחת מיום זה' אין חודש העיבור בכלל. להר"ן - אמר 'שנה אחת מיום זה' חודש העיבור בכלל, וחוכך כן גם באומר 'שנה' סתם כיון שהנדר חל מיד ואם פשע אין לו תשלומים. המשכיר בית חבירו לשנה ונתעברה השנה - לרשב"א אם אמר 'השנה' או 'שנה זו' נתעברה לשוכר, אך אין לו י"ג חודש רק בעומד בתחילת השנה, שאם עומד באמצעה הרי יש לו רק עד ראש השנה. להר"ן - כל שהיתה השכירות קודם לחודש העיבור ואמר 'שנה אחת מיום זה' יש לו י"ג חודש].

נדר 'עד ראש אדר' - לרבי יהודה: היינו עד ראש אדר הראשון. לרבי מאיר: אם לא ידע שהשנה מעוברת - עד ראש אדר הראשון, ואם ידע - עד ראש אדר השני. [והלכה כרבי יהודה, ובאדר ראשון כותבים בשטרות 'אדר' סתם, והכותב באדר ב' אדר סתם השטר מוקדם ופסול].

'עד סוף אדר' - עד סוף אדר א' [לרבי יהודה, ולרבי מאיר בלא ידע מהעיבור, ויש גורסים שאסור עד סוף אדר ב', ואף לרבי יהודה - ששני האדרים כחודש אחד].

דף ס"ג - ע"ב

משנה. 'קונם יין שאיני טועם עד שיהא הפסח' - לרבי יהודה נתכוון עד לליל פסח, שעה שהדרך לשתות יין. 'בשר שאיני טועם עד הצום' - נתכוון עד לפני ליל הצום שדרך לאכול בשר בסעודה המפסקת. לרבי יוסי בנו - הוא הדין ב'קונם שום שאיני אוכל עד שתהא שבת' שנתכוון עד ליל שבת, שעה שדרך בני אדם לאכול שום. [לרמב"ן אין הלכה כדבריהם, שאין מוכח שזו כוונתו, ולהרא"ה הלכה כדבריהם].

'קונם שאני נהנה לך אם אין אתה נוטל לבנך כור חטים וב' חביות יין': לת"ק - יכול להפר שלא על פי חכם, כיון שנדרת לכבודי זהו כבודי. לרבי מאיר - אסור עד שיטול. 'קונם שאתה נהנה לי אם אין אתה נותן לבני כור חטים וב' חביות יין' - לרבי מאיר אסור עד שיתן, לחכמים יכול לומר: הריני כאילו התקבלתי. היה מסרב לשאת בת אחותו, ואמר 'קונם שהיא נהנית לי לעולם', וכן המגרש אשתו ואמר 'קונם אשתי נהנית לי לעולם' - הרי אלו מותרות ליהנות ממנו, שלא התכוון אלא לאישות. היה מסרב בחבירו שיאכל אצלו, ואמר 'קונם לביתך שאני נכנס, טיפת צונן שאני טועם' - מותר להיכנס לביתו ולטעום טיפת צונן, שלא נתכוון אלא לשם אכילה ושתיה.

הדרן עלך פרק קונם יין

כמתי עולם, ומי שאין לו בנים - שנאמר 'הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי'.

נדרים דף ס"ה. יום ה' פרשת ויגש
ה' טבת תשפ"ג

דף ס"ה - ע"א

המודר הנאה מחבירו אין מתירין לו אלא בפני חבירו, שנאמר 'ויאמר ה' אל משה במדין לך שוב מצרים' - במדין נדרת, שנאמר 'ויאל משה', לך והתר נדריך במדין בפני יתרו. [הטעם: י"א כדי שיתבייש מחבירו שהנדר היה להנאתו, וי"א מפני החשד שחבירו אינו יודע מהיתר. ונפק"מ: בנדר שאינו לטובת חבירו - רק טעם ב' קיים, ובהודיע שאז אינו חושד - רק טעם א' קיים. ובדיעבד אם התירו שלא בפניו נחלקו הראשונים אם מותר, ובמקום מצוה מתירים לכתחילה].

צדקיה ראה את נבוכדנצר אוכל ארנבת חיה, והשביעו נבוכדנצר שלא יגלה זאת, והתירוהו סנהדרין שלא בפני נבוכדנצר [משום דבר מצוה - שהיה מצטער מחמת כן ומתבטל ממלאכת שמים, ושיש להם לקיים מצות המלך], והענישם נבוכדנצר.

משנה. לרבי מאיר יש דברים שהם כנוולד ואינם כנוולד, ואין חכמים מוזדים לו - קונם שאני נושא את פלונית שאביה רע, אמרו לו: מת אביה, או אמרו לו: עשה תשובה. קונם לבית זה שאני נכנס שהכלב רע בתוכו, או שהנחש בתוכו, אמרו לו: מת הכלב או שנהרג הנחש. לרב הונא: משום שתולה נדרו בדבר, לרבי יוחנן - היינו באופן שהתברר שכבר בשעת הנדר היה מת, והיה הנדר בטעות, ופרכו דבריו שמהמשנה להלן משמע שכאן התיר רבי מאיר אף באופן שמת אחר כך.

דף ס"ה - ע"ב

משנה. לרבי מאיר פותחים מהכתוב בתורה, כגון המודר לחבירו ממנו אומרים לו אילו היית יודע שאתה עובר על 'לא תקום', 'לא תטור', 'לא תשנא', 'ואהבת', 'וחי אחיך עמך', כיון שאין איסורים אלו חמורים בעיני בני אדם אין חוששים שגם אם נדרו על דעת כן יתבייש ויאמר שקר שלא נדר על דעת כן.

מה ששינינו שפותחים שבזה שאינו מפרנסו עובר ב'זחי אחיך עמך' אף שמוטל על הגבאים לפרנסו, ויכול המדיר ליתן לפרנסים, מ"מ עד שלא בא לידי הגבאי וביקש ממנו לפרנסו חייב לטפל בו.

משנה. פותחים לאדם בכתובת אשתו - אם הדיר את אשתו ומחמת כן צריך לגרשה, שואלים אותו: אילו היית יודע שיהא עליך לפרוע כתובתה כלום נדרת, אם משיב: לא, מתירים לו.

מטלטלים: לבעל חוב - מלווה עצמו נגבים, אבל לא מיתומים. לכתובה: לרבי מאיר - משתעבדים אף לגבות מיתומים. לחכמים - אינם משועבדים אפילו לגבות מבעל עצמו [כיון שאין זמן גבייתה ידוע ושמא לא תגבה לעולם, אין דעתה סומכת אלא על הקרקע].

סידור לבעל חוב: מחלוקת אמוראים האם לומדים מערכין שמסדרים לו - שמניחים לו מיטה ומפץ וכלי אומנותו ומזון י"ב חדש, או אין מסדרים. אך אף לסוברים שמסדרים, גם אם מוותר על הסידור ומשלם כל מה שיש לו, אינו נפטר משאר החוב, וזה מה שאמר רבי עקיבא לזה שהיתה כתובת אשתו מרובה, שאף אם תמכור שער ראשך לשלם כל מה שתוכל,

אין מקרעים הכתובה, שאם ימצא לך לאחר מכן תחזור ותגבה השאר. [שלא לומדים מערכין אלא שמסדרים, אך לא שנפטר מהשאר].

נדרים דף ס"ו. יום ו' פרשת ויגש
ו' טבת תשפ"ג

דף ס"ו - ע"א

משנה. פותחים בשבתות וימים טובים - אילו היית יודע שאסור להצטער בשבת היית נודר, אם השיב: לא, מתירים לו. בראשונה אמרו שמותר רק בשבתות ויו"ט, עד שלימד רבי עקיבא שנדר שהותר מקצתו הותר כולו [שנאמר: 'ככל היוצא מפיו יעשה' - דווקא כשכולו קיים], ולכן מותר בכל הימים.

'קונם שאיני נהנה לכולכם' - הותר אחד מהם הותרו כולם [ונחלקו לעיל (דף כ"ו) אם מדובר במשנה לשונו או במעמיד]. אך אם פירט כל אחד - מותר רק בזה שהתירו לו, ולרבי שמעון היינו באומר 'קרבן' לכל אחד ואחד, אבל אם כללם בכלל אחד אפילו אמר לזה בלי וא"ו - הותר באחד הותר ככולם [וכן הלכה]. תלאם זה בזה - הותר הראשון הותרו כולן, הותר האחרון - האחרון מותר וכולם אסורים, הותר האמצעי - הימנו ולמטה מותר הימנו ולמעלה אסור.

אסר על עצמו כל מיני יין או כל מיני בצל מפני שמזיקים לו - ונודע לו שמין אחד אינו מזיק, מותר בו אף בלא התרה, וכיון שמותר בו מותר בכלם.

משנה. פותחים לאדם בכבוד עצמו ובניו - אם הדיר אשתו וצריך לגרשה שואלים אותו: אילו היית יודע שמדברים עליך ועל בנותיך היית נודר, ואין חוששים שיתבייש וישקר.

קונם שאני נושא את פלונית כעורה ונתברר שטעה והיא נאה - מותר, שהוא נדר בטעות. לרבי ישמעאל אפילו נעשית נאה אח"כ, שסובר פותחים בנוולד. וכן היה במי שנדר הנאה מבת אחותו מפני שהיא כעורה, וייפה אותה רבי ישמעאל שהחליף שן תותבת שלה לשן זהב משלו, והתירה. ואמר: בנות ישראל נאות הם, אלא שהעניות מנוולתם, וכשמת נשאו עליו בנות ישראל קינה. [והלכה כחכמים שאין פותחים בנוולד].

דף ס"ו - ע"ב

אחד הדיר אשתו עד שתטעים תבשילה לרבי יהודה ורבי שמעון - רבי יהודה טעם, באומר: לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה הקב"ה למחות שמו שנכתב בקדושה משום ספק, אני על אחת כמה וכמה. רבי שמעון לא טעם, וקילל הבעל שימות ושיקראו בניו בני אלמנה, (ועוד) כדי שלא יתרגלו לנדר.

אחד הדיר אשתו עד שתירק ברשב"ג, ורקקה על בגדו. אמר רבינא: כיון שנתכווין לבזותו - לרקוק על בגדו של רשב"ג נחשב בזיון רב, ומותרת.

אחד הדיר אשתו עד שתראה לרבי ישמעאל ברבי יוסי שום דבר נאה בה, ומצא ששמה 'לכלוכית', ונאה לה מאחר שהייתה מלאה מומים.

בן כבל נשא בת ארץ ישראל, ולא הבינה לשונו כשביקש לה לבשל וכו', וכשביקש שתביא שתי בוציני - אבטיחים, חשבה שכוונתו לנרות, ומתוך כעס אמר לה הבעל שתשרם על ראש 'בבא' - מפתן השער, והיא סברה שכוונתו לראשו של בבא בן בוטא, וכך עשתה, ובירכה בבא בן בוטא שבגלל שעשתה רצון בעלה יצאו ממנה שני בנים כמותו.

הדרן עלך פרק רבי אליעזר

כל הזכויות שמורות